No. 154.

VLISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 24 December.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

INGEZONDEN STUKKEN.

De Redevoering van den Minister Rochussen, over de Begrootingswetten.

—

Men treft dezelve thans in haar geheel in de *Staats-Courant* van den 16 dezer. Z. Exc. behandelt daarbij *vier* hoofdpunten, bij elk van welke wij een oogenblik willen stil staan.

I. « Het zamengevat cijfer der uitgaven heeft men ge- « zegd, is te hoog; de tot stand gebragt bezuinigingen « zijn te weinig afdoende."

Hierop lezen wij tot antwoord, dat het waar is, dat de aangevraagde staatsuitgaven *zeer* hoog zijn; maar — dat zij toch gedurende de jaren 1805–1810 nog veel hooger liepen, t. w. gemiddeld 74 millioen, waarvan alleen voor rente der openbare schuld gemiddeld 35½ millioen jaarlijks noodig was.

Ware nu op *dezen* bezwarenden toestand van het Nederlandsche volk een herstel van 's lands crediet, een vooruitgang in welvaart langs den natuurlijken weg gevolgd, er kon eenige grond bestaan, om uit deze herinnering eenige geruststelling voor de toekomst te putten; maar, wat is er gebeurd? De uitgaven, ten gevolge dier schuld, werden door eene opvolgende regering zóó zwaar bevonden, dat men het onvermijdelijk oordeelde met deze laatste te handelen, gelijk men met de Fransche gedaan had, te weten ⅔ derzelve weg te schrappen, waardoor aan vele duizenden onzer landgenooten onoverkomelijke verliezen werden berokkend.

En hier bleef het niet bij.

Ook een groot aantal steden, met geene mogelijkheid van hare ten behoeve des Rijks zwaar gedrukte ingezetenen de lasten kunnende vorderen, vereischt om hare verpligtingen jegens hare schuldeischers te vervullen, maakten almede bankroet; en stelden nog na de afschudding van het Fransche juk plannen van liquidatie vast, volgens welke de schuldhouders soms 1/6 ontvingen van hetgeen zij werkelijk te vorderen hadden; maatregelen, waardoor almede een overgroot aantal ingezetenen de schromelijkste verliezen in hunne bezittingen hebben ondergaan.

Ook betoogt of bewijst Z. Exc. in geenen deele, dat, gedurende *dat* aangehaalde vroegere tijdvak, de Ingezetenen den *toen* op hen drukkenden last dragelijk vonden, dat zij er niet diep onder gebukt gingen, en dringend om verligting en verbetering riepen; evenmin als dat de meeste hunner daarbij niet in welstand verachterden en verarmden.

Was dit een en ander intusschen wél het geval, — wat doet dan het aangehaalde voorbeeld af, om te bewijzen, dat de tegenwoordige lasten niet zóó bezwarend zijn; dat zij gevoegelijk kunnen gedragen worden; dat de veel grootere bezuinigingen, die men in onze staatshuishouding verlangt, niet zóó dringend zouden vereischt worden?

Maar er komt nog veel meer bij; als b. v.:

De meer onevenredige verdeeling der lasten, inzonderheid den middelstand en de minvermogende klasse drukkende, iets hetwelk de Minister-zelf niet onduidelijk erkent.

De verminderde bezittingen van vele burgers, sedert dat vroegere tijdvak, niet maar alleen ten gevolge van de *tiercering*, maar ook van het van lieverlede gesplitst en verdeeld worden dier rijkdommen, door een vroeger geslacht uit de tijden van bloei en welvaart zijnen kinderen nagelaten, zoo mede ook van de bezwarende jaren vol verlies en opofferingen, daarop gevolgd.

De in vele steden en gemeenten knellende *plaatselijke* lasten, welke de Minister-zelf almede niet ontkent, maar integendeel aantoont; en die insgelijks op het voorbeeld van het Rijk, inzonderheid van de nijvere klasse gevorderd worden; lasten die voor een gewigtig doel vereischt worden tot onderhoud der armen, en voor inrigtingen van openbaar nut, maar welke daarom niet te min knellen en drukken en het bezwaar der Rijks-lasten te meer doen gevoelen.

De meerdere behoeften, sedert dat vroegere tijdperk in de beschaafde maatschappijen ontstaan, welke, wil de burger volgens zijnen stand leven, en zijne kinderen overeenkomstig deuzelven doen onderwijzen en opvoeden, veel grootere uitgaven vorderen, dan vroeger; terwijl de verdiensten, ten gevolge der ontzettend toegenomene concurrentie van landgenoot en vreemdeling, in alle vakken van handel en nijverheid, allerwege aanmerkelijk zijn *verminderd*; (met uitzondering misschien van eenige weinige bevoorregte steden of plaatsen, waar vele verdiensten zich als opeen hoopen.)

Dit alles, waardoor nu gewis een oneindig grooter getal *onbemiddelde* BURGERS in dit land gevonden wordt, dan in het tijdperk, door den Minister aangehaald, en de hooger gevorderde uitgaven voor vele zaken, moeten naar ons inzien meer dan opwegen tegen de voordeelen, welke de Minister doet uitkomen als: de meerdere volledigheid der Begrooting, (*) de toegenomene bevolking, de meerdere ontwikkeling van handel en scheepvaart, (†) de grootere bloei der kolonien, enz.

Daarom, omdat ongeacht dat alles de lasten des volks *tegenwoordig* als veel te hoog, veel te drukkend moeten beschouwd worden, wat ook in een vroeger tijdperk moge gedragen zijn, — is het volstrekt geen ijdel gezwets, geen uitvloeisel van eerzucht, of van provinciale of lokale belangen, wanneer in en buiten de Staten-Generaal op eene veel vereenvoudigde inrigting van onze staatshuishouding wordt aangedrongen; evenmin als de bewering van den Minister gegrond te houden is, dat men van « *de regering* daarmede *het onmogelijke vergt*."

Beschouwt men toch eens van nabij de volgende zinsnede der redevoering:

« En waarlijk, de ondervinding heeft mij geleerd, dat « men, ook met den besten wil om afdoende bezuinigingen « tot stand te brengen, telkens op moeijelijkheden stuit, « door belangen, waaraan niet te kort mag worden ge- « daan, wordt tegengehouden."

moet dan de vraag niet opkomen: *heeft dan het geheele volk ook geene belangen*: en zoo ja, zijn dit dan de zoodanige, waaraan wél mag worden te kort gedaan?

En *wordt* er niet aan te kort gedaan, wanneer het eenmaal tot klaarblijkelijkheid geworden is, dat het volk verre boven zijne krachten moet bezwaard worden, om eene verkwistend dure staatshuishouding in stand te houden, die het niet behoeft, waarvan het geen nut heeft?

Wanneer er groote staatsligchamen bestaan en *blijven* bestaan, die jaarlijks enorme sommen verslinden, en die men zeer gevoegelijk kon ontberen; is dit omdat de leden daarvan, (meestal schatrijke of welgestelde mannen) eenmaal zijn benoemd geworden? Zijn het de belangen van *deze* waaraan niet mag worden te kort gedaan?

Maar zijn zij dan benoemd met afstand aan de zijde van den Staat, om, wanneer kunne diensten eens later niet meer noodig mogten bevonden worden, — hen te bedanken, of, hij verkregene aanspraak te pensioneren?

Neen inderdaad, er wordt geene onmogelijkheid van de regering gevergd door hen, welke eene veel eenvoudiger inrigting van onze staatshuishouding inroepen, met het oog op de *algemeene* belangen des volks gerigt.

Bij eenen ernstigen wil der regering, om de natie te ontlasten, zal zij in het rustige ordelievende Nederland niet voor eene nadere herziening der grondwet, die ons van gewigtige uitgaven ten behoeve van een aantal misbare collegien en ambtenaren zou kunnen verlossen, behoeven terug te deinzen; evenmin als voor eene evenredige vermindering der bezoldigingen van de leden der aanblijvenden, die of reeds rijk van zichzelve, of door cumulatie van verschillende betrekkingen, in alle ruimte kunnen leven.

Eerst wanneer de regering *dezen* weg bewandeld had, en de bedoelde klasse van mannen verzette zich tegen, en verijdelde Hare pogingen; — eerst dan kon er gezegd worden, dat men van de regering het onmogelijke vergde; maar NU is dit nog te vroeg. *Dan* zou de regering ook buiten verantwoording zijn, wegens de zware lasten des volks, want zij zou gedaan hebben, wat zij kon om ze te verligten; en de natie zou *dan* weten, wáár de bron bestond van het *malaise*, dat men haar doet ondervinden.

Gaat de regering *anders* te werk; beroept zij zich op vroegere lasten, die hoogst waarschijnlijk evenzeer drukten als de tegenwoordige; wil zij dáármede het behoud der laatste wettigen of vergoêlijken; noemt zij onmogelijk, wat nog in geenen deele gebleken is onmogelijk te zijn; schroomt zij aan belangen te raken van rijke en vermogende individu's, doch niet om die des volks voor deze op den achtergrond te stellen; *dan* blijve de verantwoording voor alle mogelijke gevolgen van zulk eenen stand van zaken aan de regering — *en aan deze alleen*.

(*Het vervolg hierna.*)

(*) De perceptie-kosten moeten toch nog altijd ook door de Ingezetenen gedragen worden, of zij al dan niet op de Begrooting staan.

(†) Welke toch nog zoovele duizende handen ledig laten.

NIEUWSTIJDINGEN.

ENGELAND.

LONDEN, den 18 December. Den 6. October is in het Indische fort Allahabad een kruidmagazijn gesprongen op eene wijs, welke weder toont welke uiterste mate van voorzigtigheid, met zulk eene gevaarlijke brandstof in acht genomen moet worden. Het magazijn was schijnbaar ledig en men werkte er in om het tot de ontvangst van eenen nieuwen voorraad buskruid gereed te maken. Ondertusschen moet, al van jaren her, in en door de reten van den vloer kruid gestort geweest zijn in genoegzame hoeveelheid om, daar het, waarschijnlijk door vuur uit de pijp van een der arbeiders, vlam vatte, het gebouw te doen springen. Vijftien zoo dooden als doodelijk gekwetsten zijn van onder het puin opgedolven, sommige van welken door de muren heen geslagen waren.

— Te Ballymacroock (Graafschap Wexford) woonden twee zusters, die elkaêr nooit hebben verlaten, en ook bij elkander zijn overleden en nu begraven, te weten *Mary* en *Anastasie Furlong*, de eene 105, de andere 103 jaren oud. Zij zijn op denzelfden dag, genoegzaam op hetzelfde oogenblik, gestorven.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17. December. Een Senegaalsche leeuw, die zich sedert zes jaren in de groote Diergaarde te Parijs bevond, is dezer dagen overleden. Van den oogenblik af, dat hij stierf, wilde zijne leeuwin niet meer eten, en heeft alzoo haren gemaal slechts acht dagen overleefd.

— Uit Straatsburg meldt men van den 17. December: Op 16 November, heeft een landman uit eene kleine gemeente van het district Altkricht, in een wijnhuis: aan eenen anderen landman uit een naburig dorp, voor de som van 1000 fr. zijne dochter verkocht. De koop werd gesloten, en de kooper heeft den verkooper 5 fr. op hand gegeven. Deze laatste, die echter weldra tot beter oordeel kwam, vorderde daags daarna zijne verkochte dochter terug, en, toen hem zulks niet gelukte, vervoegde hij zich tot eenen deurwaarder, om den kooper geregtelijk te doen aanzeggen, hem zijn kind terug te leveren. Het publiek ziet met ongeduld den uitslag van deze zonderlinge zaak te gemoet, welke verdient, algemeen bekend gemaakt te worden, ingeval de kooper onverstandig genoeg mogt wezen, om op de volvoering van dezen handel aan te dringen.

— Een zekere landman, *Farroux*, wonende te Croisilles, is dezer dagen op zijn 107 jaar overleden; hij had tot zijnen dood toe het genot van al zijne geestvermogens. Acht dagen voor zijnen dood had hij nog met de spade zijn stukje land omgespit.

— In het Parijsche dagblad *le Siècle*, van 17. dezer, treft men het volgende aan: » Sinds eenigen tijd heeft men geene uitlegging kunnen geven aan den hevigen strijd

die er ontstaan is tusschen Duitschland en de Nederlanden, ten aanzien van de weigering van Koning *Willem II*, om voor het Groothertogdom Luxemburg tot het Duitsche tolverbond toe te treden. Doch de toon der pers van den Duitschen Bond blijft bij voortduring zoo hevig, en dezelve ligt intusschen zoo weinig in de gebruiken van dat land, dat men in dezen strijd wel iets anders zien moet dan een bloot verschil over handelsbelangen. Welligt ontleent deze verbittering haren oorsprong in de toenadering, welke er tusschen Frankrijk en de Nederlanden heeft plaats gehad, juist op het oogenblik dat geheel Europa zich nogmaals tegen Frankrijk vereenigde.

» Indien dit werkelijk het geval mogt zijn, zoude dit voor ons eene reden te meer wezen, om een volk, dat zich in de nabijheid onzer grenzen bevindt, in zijne wettige vordering, om in zijn land eigen meester te blijven, te ondersteunen.

» Wij merken reeds eene daadzaak op, die de aandacht overwaardig is, dat is de eenstemmige en aanhoudende goedkeuring, welke de Hollandsche drukpers aan den tegenstand schenkt, dien Koning *Willem* aan de vorderingen van het buitenland biedt. Die innige overeenstemming van een vrij volk met zijne regering, is in onze dagen een zoo edel en zoo zeldzaam schouwspel, dat wij het ons ten pligt rekenen, deze te doen uitkomen."

BELGIE.

BRUSSEL, 20 December. Uit Maastricht wordt geschreven, dat het algemeen handelstraktaat tusschen Nederland en Belgie op het punt is van gesloten te worden, en dat men het reeds omtrent de voornaamste punten eens is.

NEDERLANDEN.

ROTTERDAM, den 20. December. In naburige gemeente Cappelle op d'IJssel heeft een treurig voorval plaats gehad. Zekere *Johan George Bertram*, van beroep schoenmaker, had zich, tot verbetering van zijn sober bestaan, in den afgeloopen zomer een karretje met een hond aangeschaft, ten einde daarmede goederen naar Rotterdam en *vice versa* te transporteren; doch eens werd hij, bij het inspannen, door den hond hevig aangevallen en in de hand gebeten, ten gevolge waarvan zich, eerst na verloop van vier en tachtig dagen, en in weerwil van ondergane heelkundige behandeling, sporen van watervrees bij hem hebben ontdekt, en hij, na het doorstaan van vele folteringen, in den morgen van den 27. November is overleden. Deze ongelukkige, die den ouderdom van slechts vier en dertig jaren bereikt had, laat eene weduwe met drie zeer jonge kinderen na, welke door zijnen dood in de diepste armoede zijn gedompeld, en tot wier ondersteuning door den heer burgemeester der genoemde gemeente terstond menschlievende pogingen zijn aangewend.

— De *Staats-Courant* van heden deelt het volgende mede: « Men schrijft ons uit Leeuwarden van den 17. dezer, dat, ten gevolge van den hoogen stand van het bovenwater in de provincie Vriesland, op onderscheiden plaatsen verschillende trek- en rijwegen, en vooral ook een aantal polders, onder water geloopen zijn. Tot dus verre evenwel waren daardoor nog geene ongelukken aan menschen of vee te weeg gebragt, en bepaalde alles zich tot schade aan landerijen, polderdijken en vooral aan den in sommige dier polders aanwezigen turf. Men heeft gemeend hiervan melding te moeten maken, ten einde te voorkomen dat er geloof gehecht worde aan overdreven geruchten, welke omtrent den toestand der polders in Vriesland in omloop mogten gebragt worden."

— De Directeur-Generaal van Oorlog zal op woensdag den 12 januarij aanstaande, in het openbaar, de leverantie van 760 rijpaarden, gedurende de jaren 1842 en 1843 benoodigd, per regement aanbesteden.

— Donderdag ll. is de te Katwijk aangespoelde walvisch, voor een somma van *f* 485, aldaar verkocht. Het skelet zal eerstdaags naar Scheveningen vervoerd en aldaar ter bezigtiging worden gesteld.

MIDDELBURG, den 22 December. Wij vernemen, dat heden middag ten half twee ure, alhier gevankelijk moet binnengebragt zijn de moeder van het op den 14 dezer in de kaaskaai te Vlissingen gevonden lijkje van een pas geboren kind, en dat dezelve reeds tot volle bekentenis harer wandaad gekomen is. Wij hopen nadere omstandigheden deswege mede te deelen.

MENGELINGEN.

Een proces in 1591.

« Andere tijden, andere zeden," luidt het spreekwoord; men zou het voor honderd gevallen kunnen doen zeggen: « andere tijden, dezelfde zeden." Dit is vooral waar, voor zoo veel de hartstogten betreft. Hangt de vooruitgang des menschdoms af van denkbeelden, hartstogten en neigingen, zoo zal zijne zedelijke ontwikkeling zich nagenoeg in denzelfden kring bewegen. De mensch van onze dagen is het kind des menschen van vroegeren tijd; de eene zoo wel als de andere worden in hun doen en laten door dezelfde drijfveren aangezet. De eergierige en zelfzuchtige zullen hunne slechtheid steeds verbergen onder het masker des algemeenen welzijns, gelijk de trouwelooze minnaar zich immer inyleijen zal door den toover van bedriegelijke beloften.

In ieder tijdvak der menschelijke geschiedenis oefende de belofte des huwelijks eene onwederstaanbare magt op jonge meisjes; de bedwelmende aantrekkingskracht daarvan sleept haar maar al te dikwijls in den afgrond. Men zou denken, de verderfelijke invloed dier bekoring sinds zoo veel eeuwen moest ze lang in diskrediet gebragt hebben; maar de liefde is eene beroering des gevoels, die tevens het verstand zijne heerschappij beneemt. Men is zoo vol geloof, zoo vertrouwend, als men bemint: Het is reeds 3000 jaren geleden, dat de onbegrijpelijke ligtgeloovigheid der liefde aan VENUS zoon eenen doek voor de oogen bond.

Doch zijn de zeden, die haren oorsprong hebben in het hart, dezelfde gebleven, zoo hebben toch de wetten groote verandering ondergaan. Dank aan artikel 342 van het Burgerlijk wetboek, is de verleider, kan men de ontvoering niet volkomen bewijzen, veilig voor alle geregtelijke straf. De wet vraagt hem geene rekenschap van die soort van zedelijken moord, welke hij aan een jong meisje pleegde: hij kan gerust dezelfde lucht blijven inademen als zijn offer, en is niet verpligt hare tranen te droogen.

Anders wilde het de oude Fransche wetgeving. De ordonnancie van Blois, welke LODEWIJK XIII in 1639 bevestigde, bepaalde in haar 42. artikel het volgende:

» Al degenen, van welke het blijken zal dat zij zich in minderjarigheid misdragen hebben onder het voorwendsel van huwelijk of eenige anderen schijn, buiten uitdrukkelijk willen, weten en toestemming, van vader, moeder of voogd, zullen met den dood gestraft worden, zonder hoop op genade of vergiffenis, niettegenstaande alle toestemming, welke de minderjarigen, luidens hunne verzekering, verkregen hebben. En gelijkerwijze zullen allen voorbeeldige straf erlangen, die deel namen aan gezegde verleiding, en die raad, hulp en bijstand leenden, hoedanig zulks ook moge geschied zijn."

Het is mij onbekend of het bedoelde misdrijf veelvuldig gepleegd werd; de geschiedenis vermeldt gelukkig slechts weinige gevallen, waarin de wet in aanwending kwam. Ziehier, ten dien aanzien, eene der belangrijkste aanhalingen uit de geregtelijke archieven.

In 1594 werd een jong edelman uit Séez in Normandië, student te Angers, verliefd op RENÉE CORBEAU, de twintigjarige dochter eens burgers van Angers, die, daar zij den jongeling door hare bekooringen verlokt zag, hem tot huwelijks-beloften wist over te halen.

RENÉE, op die belofte vertrouwende, gaf de dringende beden haars minnaars gehoor, en kon spoedig de gevolgen van haren stap niet meer verbergen. De moeder bemerkte ze en gaf er haren man kennis van. In soortgelijke gevallen piegen de ouders dikwijls zoo gruwzaam te zijn van hun kind te mishandelen; de echtgenooten CORBEAU waren beter gezinden. Na lang met elkander overlegd en menig plan gevormd en verworpen te hebben, namen zij het volgende besluit, waarin hunne dochter toestemde: den volgenden dag zou het den schijn hebben als ondernamen zij eene reis, tien uren van Angers af, en hunne dochter zou alsdan aan haren minnaar een rendez-vous geven.

Dit plan werd uitgevoerd. Vader en moeder vertrokken; de jonge student snelde naar zijne geliefde. Dra echter werd hij in een teeder *tête-a-tête* door een ongewoon gedruisch, gestoord. De deur der kamer vloog wijd open: vader en moeder van het meisje kwamen, vergezeld van eenen notaris en getuigen, om den overtreder op zijne schuld te betrappen. Men handelde dus toen jegens minnaars, gelijk hedendaags bedrogen echtgenooten jegens hunne ontrouwe Ega's.

De jonge mensch, dien men zoo verrast had, erkende zonder weifelen, in tegenwoordigheid der getuigen, het meisje als zijne vrouw, ontveinsde niet dat hij haar het huwelijk beloofd had en bood aan het kontrakt te teekenen. De notaris had het reeds vooraf opgemaakt en het document werd nu voltooid door de onderteekening der kontraktanten.

Iedereen begrijpt ligt, dat de adelijke student zich na zijn avontuur zoo spoedig mogelijk aan de spotachtige aanmerkingen aller, zoowel oude als jonge babbeltongen der goede stad Angers poogde te onttrekken. Als goed geaarde zoon begaf hij zich regtstreeks naar Séez, bij zijnen vader, om hem verslag te geven van het gebeurde. Deze keurde het huwelijk af, dat zonder zijne toestemming aangegaan was; en hoe roerend de zoon ook smeekte, de vader bleef onverbiddelijk; hij wilde zijnen adel in den persoon zijns kinds volstrekt niet bevlekt hebben.

De jongeling, hetzij uit eigen beweging, hetzij op aanzetten zijns vaders — hieromtrent geeft het proces geene inlichting — trad in eene geestelijke orde, ten einde zich te onttrekken aan de verpligting van zijn huwelijkskontrakt te vervullen.

Nadat het waardige paar CORBEAU, en hunne dochter lang hadden gewacht op de aankomst des bruidegoms, zoo vernamen zij eindelijk wat gebeurd was. Dadelijk leverde de gekrenkte vader klagt in bij de criminelen regter van Angers. Deze instrueerde, overeenkomstig de wet tegen den ex-student en liet hem in hechtenis nemen. Een arrest van het parlement veroordeelde den student van Seez om gehangen en geworgd te worden, tenzij hij de verleide huwde. *(Het vervolg hierna)*

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 25 December. Sedert den 21 dezer zijn alhier ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

Eugene, J. J. Reeners, Hull, klipzout; Marco Paolo, F. Knudser, Laguna, houtwaren; Urania, C. H. Brenmehl, Buenosayres, huiden.

Voor St. Ubes bestemd:

L'Eclair, J. de Nijs, uit zee terug, ballast.

Voor Sandwich bestemd:

De jonge Johanna, P. C. Dillewijns, uit zee terug, schors.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild:

The Star, J. C. Clemente, Liverpool, stukgoederen; de jonge Johanna, P. C. Dillewijns, Sandwich, schors; Wilhelm, M. A. Koedt, Gyon, ballast; Georgiana, C. Breekwoldt, Genua, suiker; Sarah Sheafe, W. Gray, New-York, stukgoederen; l'Eclair, J. de Nijs, St. Ubes, ballast; City of Edimburg, J. C. Hast; Prinses Victoria, T. Jackson, beide naar Londen, met stukgoederen en passagiers; Hermann Wilhelm, H. Nedop, Bremen, suiker; Greife, J. F. Schmidt, Avontuur; Schifswerff, J. Larsen, Nykorg, beide met ballast.

VERE, den 22 December. Gisteren is hier ter reede gearriveerd de kof Thomas, kapitein Ainsworth, van Hull naar Middelburg, met gesponnen katoen.

ADVERTENTIEN.

Te Vlissingen, bij C. J. DE SWART.